

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ
T Ü R K M E R

2027 TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ KAYSERİ

Zişan DEMİRKAN

Mayıs 2026

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ
T Ü R K M E R

Danışman
Prof. Dr. Suat KOL

Bu yayının tüm hakları Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne aittir. İzin olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

© 2026 TÜRKMER

2027 TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ KAYSERİ

Zişan DEMİRKAN¹

1. Kurumsal Yapı ve Tarihsel Arka Plan

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSÖY), Türk dili konuşan toplumlar arasında tarihsel süreçte var olan kültürel bağların modern dönemde yeniden yapılandırılması ihtiyacından dolayı 12 Temmuz 1993 tarihinde Almatı'da kurulmuştur. Kuruluş süreci, özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasına müteakip bağımsızlığını kazanan Türk cumhuriyetleri ile Türkiye arasındaki ilişkilerin kültürel boyutta kurumsallaştırılması arayışına dayanmaktadır. Bu çerçevede TÜRKSÖY, ortak tarih, dil ve kültür unsurlarını koruma ve geliştirme amacıyla tesis edilmiş ilk kapsamlı uluslararası yapı olma özelliği taşımaktadır. Türk dünyasındaki mevcut kültürel yakınlık bu teşkilat aracılığıyla sistematik ve sürdürülebilir bir iş birliği zeminine taşınmıştır.

TÜRKSÖY; kuruluşunun doğası gereği, üye ülkelerin kültür bakanlıkları temelinde şekillenen çok taraflı bir kurumsal yapıya sahiptir. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye'nin Kültür Bakanlıkları teşkilatın kurucu üyelerini oluştururken; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu'na bağlı bazı özerk cumhuriyetler ve Gagavuz Yeri gözlemci statüsüyle bu yapıya dahil edilmiştir. Kurumun karar alma mekanizması, üye ülkelerin kültür bakanlarından oluşan Daimî Konsey aracılığıyla işletilmekte, alınan kararlar ise Genel Sekreterlik tarafından uygulanmaktadır.

TÜRKSÖY'un kurumsal kimliği, salt bir kültürel organizasyon yapısından ziyade, Türk dünyasında ortak değerler ekseninde bütünleşmeyi hedefleyen bir iş birliği platformu niteliği taşımaktadır. Teşkilat, diğer Türk iş birliği kuruluşlarıyla eş güdüm içerisinde hareket ederek bölgesel ölçekte kurumsal ağın güçlendirilmesine katkıda bulunmaktadır.

2. Temel Hedefler ve Fonksiyonlar

TÜRKSÖY, kültürel etkinlikler düzenleyen bir organizasyon olmanın ötesinde, kültürel diplomasi vasıtasıyla Türk dili konuşan ülkeler arasında stratejik yakınlaşmayı destekleyen bir platformdur. Kurumun temel hedefleri arasında Türk kültür ve sanatının muhafazası, ihyası ve ortak değerlerin gelecek nesillere aktarılması yer almaktadır. Bununla birlikte, ortak kültürel bilinç inşası ve üye toplumlar arasında karşılıklı anlayışın güçlendirilmesi teşkilatın öncelikli amaçları arasındadır.

Bu hedefler doğrultusunda TÜRKSÖY'un yıllar içerisinde gelenekselleşen çeşitli faaliyetleri bulunmaktadır. Müzik, edebiyat, tiyatro, sinema ve halk dansları gibi farklı disiplinlerde uluslararası projeler gerçekleştirilmektedir. Özellikle her yıl belirlenen "Türk Dünyası Kültür Başkenti" uygulaması, kültürel iş birliğinin somut ve görünür bir şekilde hayata geçirilmesini sağlayan temel bir mekanizma olarak öne çıkmaktadır. Uygulama kapsamında seçilen şehirlerde düzenlenen faaliyetler, kültürel etkileşimi artırmakta ve Türk dünyası arasındaki entegrasyonu güçlendirmektedir.

¹ Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Araştırmacısı

3. TÜRKSOY'un İşlevsel Değerlendirmesi

TÜRKSOY'un faaliyetleri tetkik edildiğinde, teşkilatın Türk dünyasında ortak bir kültürel kimlik inşasına önemli katkılar sağladığı görülmektedir. Kurum, kültürel diplomasi bağlamında üye ülkeler arasındaki etkileşimi artırmakta ve karşılıklı anlayışın gelişmesine zemin hazırlamaktadır. Düzenlenen uluslararası projeler, Türk kültürünün küresel ölçekte tanıtılmasına hizmet ederken, aynı zamanda kültür turizmini teşvik ederek yerel ekonomilere dolaylı katkılar sunmaktadır. Bu yönüyle TÜRKSOY, hem kültürel hem de ekonomik düzlemde çok boyutlu etki yaratma potansiyeline sahip bir kuruluş olarak değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, TÜRKSOY'un faaliyetlerine yönelik literatürde bazı eleştiriler de mevcuttur. Özellikle gerçekleştirilen etkinliklerin zaman zaman sembolik düzeyde kalması ve uzun vadeli, kalıcı etkiler yaratma noktasındaki sınırlılığı akademik tartışmalara konu olmaktadır. Bu bağlamda, TÜRKSOY'un daha sürdürülebilir sonuçlar elde edebilmesi adına faaliyetlerini uzun vadeli stratejilerle desteklemesi ve etki analizi süreçlerini güçlendirmesi gerektiği ifade edilebilir.

4. 2027 Türk Dünyası Kültür Başkenti Kayseri

Türk dünyasında ortak kültürel mirasın görünür kılınması amacıyla TÜRKSOY tarafından yürütülen "Türk Dünyası Kültür Başkenti" uygulaması, seçilen şehirlerin kültürel kimliklerinin tanıtılmasını ve bu kimliğin tahkim edilmesini hedeflemektedir. Kültür başkenti ilan edilen merkezlerde düzenlenen faaliyetler, sanatsal etkinlikler, akademik sempozyumlar ve sergiler, kültür endüstrisinin farklı kollarını bir araya getirerek çok boyutlu bir etkileşim ortamı oluşturmaktadır. Bu süreç aynı zamanda kültürel tanıtımın ve üretimin kurumsallaşmasını desteklemektedir.

Türk kültürü, tarihsel süreçte farklı coğrafyalarda kurulan siyasi yapılar ve yerleşim alanları aracılığıyla gelişim göstermiştir. Horasan, Kaşgar, Kazan, Bağdat, İstanbul ve Konya gibi merkezler, bu gelişimin farklı evrelerini temsil eden önemli örneklerdir. Günümüzde Balkanlardan Türkistan'a uzanan geniş bir coğrafyada Türk kültürüne ait çok sayıda merkez bulunmaktadır. Bu geniş havzadaki şehirlerin tanınırlığını artırmak ve kültürel sürekliliği sağlamak amacıyla geliştirilen şehir markalaşması yaklaşımları, kültür başkenti uygulamalarının ortaya çıkmasında belirleyici olmuştur. Küresel ölçekteki benzer modellerden esinlenilerek oluşturulan bu yapı, Türk dünyasına özgü bir kültürel iş birliği aracı olarak şekillenmiştir.

Söz konusu uygulama ilk kez 2012 yılında Astana'da hayata geçirilmiş; devam eden yıllarda 2013 Eskişehir, 2014 Kazan, 2015 Merv, 2016 Şeki, 2017 Türkistan, 2018 Kastamonu, 2019 Oş, 2020 Hiva, 2022 Bursa, 2023 Şuşa, 2024 Anev, 2025 Aktau ve 2026 yılında Andican gibi şehirler bu unvanı taşımıştır. Bu şehirlerdeki faaliyetler incelendiğinde, kısa vadede kültürel hareketliliğin arttığı, turizmin canlandığı ve uluslararası görünürlüğün pekiştiği gözlemlenmektedir. Uygulamanın en önemli kazanımlarından biri, ortak kültürel bilincin güçlendirilmesine sağladığı katkıdır.

2027 yılı için Kayseri'nin Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak seçilmesi, şehrin sahip olduğu çok katmanlı mirasın uluslararası platformlarda tanıtılması açısından stratejik bir fırsat sunmaktadır. Kayseri, farklı medeniyetlerin izlerini taşıyan zengin kültürel birikimiyle hatırlanan bir şehirdir. Şehrin tarihsel kökeni, antik dönemde "Mazaka" adıyla bilinen yerleşime kadar uzanmakta olup, Kültepe tabletleri bölgenin erken dönemlerdeki ticari ve diplomatik merkez olma özelliğini kanıtlamaktadır. Roma döneminde "Caesarea" adıyla idari bir merkez haline gelen şehir, Selçuklu döneminde Türk-İslam kimliğiyle yeniden canlanmış ve bilimsel faaliyetlerin yoğunlaştığı bir merkez olarak "Makarr-ı Ulema"

unvanını almıştır. Bu dönemde inşa edilen Gevher Nesibe Şifahanesi, tıp eğitimi tarihi açısından dönemin en yetkin kurumlarından biri kabul edilmektedir.

Osmanlı Devleti döneminde konumu ve ticaret yolları üzerindeki mevki ile ekonomik canlılığını koruyan Kayseri; kervansarayları, çarşıları ve Mimar Sinan gibi figürlerin yetiştiği kültürel boyutuyla ön plana çıkmıştır. Cumhuriyet döneminde sanayi yatırımlarıyla ivme kazanan şehir; arkeolojik mirası, müzeleri, gastronomisi ve festivalleriyle günümüzde çok yönlü bir kültür merkezi niteliği barındırmaktadır.

Sonuç ve Değerlendirme

TÜRKSOY'un çalışmaları, özellikle "Türk Dünyası Kültür Başkenti" projesi sayesinde somut sonuçlar vermekte; seçilen şehirlerde hem kültürel paylaşımı hem de ekonomik canlılığı artırmaktadır. 2027 yılı için Kayseri'nin bu unvanı alması, şehrin köklü tarihinin ve kültürel zenginliğinin Türk dünyası içinde yeniden ön plana çıkması açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak, TÜRKSOY'un etkinliklerinin kalıcı izler bırakabilmesi için stratejik planlama, sürdürülebilirlik ve etki ölçümü gibi alanlarda daha profesyonel adımlar atması gerekmektedir. Yapılan işlerin geçici birer etkinlik olarak kalmayıp kalıcı bir kültürel üretime ve kurumsal iş birliklerine dönüşmesi, teşkilatın gelecekteki başarısını belirleyecektir. Bu doğrultuda paydaşlarla birlikte bu faaliyetlerin planlanması ve üniversitelerin sürece dahil olması etkinliklere katılımı çeşitli hale getirerek etkiyi arttırabilir. Tüm bunların yanı sıra seçilen şehrin çevresel ihtiyaçları ve sahip olduğu imkanları göz önüne alınarak daha kalıcı planlamalar yapılmalıdır. Bu doğrultuda şehirlerin de kültürel görünürlüğü artabilir. Sonuç olarak TÜRKSOY, Türk dünyasındaki kültürel birleşmeyi destekleyen merkezi bir yapı olsa da bu rolünü güçlendirmek için çalışmalarını uzun vadeli politikalarla derinleştirmelidir.

Son olarak, Kayseri'de bir yıl boyunca TÜRKSOY'un koordinatörlüğünde etkinlik takviminin Türk dünyasının her köşesinden sanat ve kültür gruplarını bir araya getirecek şekilde oluşturulmasının önemine dikkat çekmek gerekir. Bu etkinliklerin özellikle Türk ve akraba topluluklarının yanı sıra Türk diasporalarının da haberdar olmasını sağlayacak şekilde planlanması, bir başka öneri olarak da sunulabilir. Kayseri Valiliği ve Büyükşehir Belediyesi'nin Türkiye'deki muadil kuruluşlarıyla bu konuya ilişkin yakın bir iletişim faaliyeti yürütmesi de etkinliklerin Türk kamuoyunda önemli yer tutması açısından faydalı olabilir.

Yararlanılan Kaynaklar

- Akdu, U. (2018). *Hastanelerde otel konforunda oda tasarımı: Beş yıldızlı otel odasını örnek edinme*. https://www.researchgate.net/profile/Ugur-Akdu/publication/322337624_Hastanelerde_Otel_Konforunda_Oda_Tasarimi_Bes_Yildizli_Otel_Odasini_Ornek_Edinme/links/5a54c858aca272ea27826d71/Hastanelerde-Otel-Konforunda-Oda-Tasarimi-Bes-Yildizli-Otel-Odasini-Oernek-Edinme.pdf
- Bozkuş, Y. A. (2024). Türk Dünyası teşkilatı ve kamu diplomasisi: Yumuşak güçten akıllı güce dönüşüm. *Journal of Universal Science Innovation*, 1(2), 21. https://utudas.org/Makaleler/728637414_XI.%202C.%2021.pdf
- Dabağ, T. (2011). *Türk Cumhuriyetleri ile ilişkilerde Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi (TÜRKSOY)* [Yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. <http://194.27.33.15/xmlui/bitstream/handle/20.500.14124/2112/305205.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Erol, M. S., & Şahin, S. (2015). *Türk dış politikası ve kamu diplomasisi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Korkmaz, S. (2024). Türk Devletleri Teşkilatı'nın yumuşak güç unsurları bağlamında analizi. *Orta Asya ve Kafkasya Araştırmaları (ÖZAK)*, 19(37), 1-28. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/4784820>
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (t.y.). *TÜRKSOY*. <https://disiliskiler.ktb.gov.tr/TR-132192/turksoy.html>
- Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı. (2024). *2027 Türk Dünyası Kültür Başkenti Kayseri kararı resmileşti*. <https://www.turksoy.org/haberler/2027-turk-dunyasi-kultur-baskenti-kayseri-karar-resmilesti>
- Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı. (t.y.-a). *Geleneksel etkinlikler*. <https://www.turksoy.org/geleneksel-etkinlikler>
- Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı. (t.y.-b). *Genel sekreter*. <https://www.turksoy.org/genel-sekreter>
- Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı. (t.y.-c). *Kültür başkentleri*. <https://www.turksoy.org/kultur-baskentleri>
- Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı. (t.y.-d). *Tarihçe*. <https://www.turksoy.org/tarihce>
- Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı. (t.y.-e). *TÜRKSOY tanıtım kataloğu*. <https://cdn.turksoy.org/6a7a863b-90d1-4c2a-8be1-93705972bde5?download>
- Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı. (t.y.-f). *Üye ülkeler*. <https://www.turksoy.org/uye-ulkeler>
- Üstün, Ç., & Çakmak, C. (2018). Avrupa Birliği'nin Orta Asya politikası: Bir normatif güç analizi. *Gazi Akademik Bakış*, 12(23), 203-228. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/5443969>